

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____ 2023

Chișinău

cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii)

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative.

Prim-ministru

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul muncii și protecției sociale

Alexei BUZU

Ministra justiției

Veronica MIHAILOV-MORARU

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**L E G E****pentru modificarea unor acte normative
(accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii)**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune Directiva 2004/113 CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L373/37 din 21 decembrie 2004.

Art. I. - Codul Fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr. 62 art. 522), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Articolul 5 punctul 17) se completează cu textul:

„Sunt considerate servicii, prestațiile furnizate în mod obișnuit în schimbul unei remunerații, în măsura în care nu sunt reglementate de dispozițiile privind libera circulație a mărfurilor, a capitalurilor și a persoanelor.

Serviciile cuprind în special:

- a) activități cu caracter industrial;
- b) activități cu caracter comercial;
- c) activități artizanale;
- d) activitățile prestate în cadrul profesiunilor liberale.”.

Art. II - Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 106-108, art. 512) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Articolul 2 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) La stabilirea dreptului la alocație se aplică principiul egalității de tratament între femei și bărbați.”.

Art. III. - Codul de Procedură Civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285-294, art. 436), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Codul se completează cu articolul 9¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 9¹. Competența instanței de judecată în situații discriminatorii

(1) Instanța judecătorească competentă sesizată cu un litigiu, poate, din oficiu, să dispună ca persoanele responsabile să pună capăt situației discriminatorii într-un termen pe care îl stabilește.

(2) Instanța de judecată competentă potrivit legii va dispune ca persoana vinovată să plătească despăgubiri persoanei discriminate după criteriul de sex într-un quantum ce reflectă în mod corespunzător prejudiciul pe care aceasta l-a suferit.

(3) Prejudiciul suferit de persoana vătămată trebuie să fie în mod real, efectiv și proporțional reparat sau compensat.

(4) Valoarea despăgubirilor va fi stabilită de către instanță, potrivit legii.”.

Art. IV. - Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 126-131, art. 507), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Articolul 6 se completează cu lit. a¹) cu următorul cuprins:

„a¹) protecție împotriva discriminării în accesarea de bunuri și servicii și în furnizarea de bunuri și servicii;”.

Art. V. - Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 47-50, art. 200), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

La articolul 2:

se exclude noțiunea „*acțiuni afirmative*” și definiția acesteia;

se completează cu noțiunea „*acțiuni pozitive*” cu următorul cuprins:

„*acțiuni pozitive* – adoptarea sau menținerea unor măsuri specifice provizorii, destinate prevenirii sau compensării dezavantajelor legate de sex în vederea asigurării în practică a unei depline egalități între bărbați și femei;”;

definiția noțiunii „*discriminare directă după criteriul de sex*” va avea următorul cuprins:

„*discriminare directă după criteriul de sex* – situația în care o persoană este tratată, din rațiuni de sex, inclusiv din cauza sarcinii, maternității sau paternității, într-un mod mai puțin favorabil decât este, a fost sau va fi tratată o altă persoană, într-o situație comparabilă;”;

definiția noțiunii „*discriminare indirectă după criteriul de sex*” va avea următorul cuprins:

„*discriminare indirectă după criteriul de sex* – situația în care o dispoziție, un criteriu sau o practică aparent neutră dezavantajează în special persoanele de un anumit sex, în raport cu persoanele de alt sex, cu excepția cazului în care această dispoziție, acest criteriu sau această practică sunt obiectiv justificate de un scop legitim și în care mijloacele pentru atingerea acestui scop sunt corespunzătoare și necesare;”;

după noțiunea „*egalitate între femei și bărbați*” și definiția acesteia se completează cu noțiunea „*tratate egală a femeilor și bărbaților*” cu următorul cuprins:

„*tratate egală a femeilor și bărbaților* – neadmiterea oricărei situații de discriminare directă sau indirectă pe criterii de sex, inclusiv a tratamentului mai puțin favorabil al femeii pe motive de sarcină și maternitate;”.

Articolul 5:

se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Orice comportament constând în a-i impune cuiva să practice o discriminare directă sau indirectă pe criterii de sex este considerat instigare la discriminare și este interzis.”.

la alineatul (6) lit. d), cuvântul „afirmative” se substituie cu cuvântul „pozitive”.

Articolul 12¹:

se completează cu alineatul (1¹) și (1²) cu următorul cuprins:

„(1¹) Persoana care furnizează bunuri și servicii în sensul alin. (1) beneficiază de libertatea individuală de a alege un cocontractant, cu condiția ca alegerea cocontractantului să nu se bazeze pe sexul celui interesat/celeii interesate.”

alineatul (2) se completează cu textul:

„Pentru asigurarea egalității între bărbați și femei sunt admise acțiuni pozitive.”;

La articolul 13:

la alineatul (3) cuvântul „afirmative” se substituie cu cuvântul „pozitive”;

Se completează cu articolul 19¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 19¹ Competența autorităților publice din domeniul protecției sociale.

(1) Ministerul Muncii și Protecției Sociale asigură respectarea și exercită controlul asupra aplicării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, prin autoritățile/instituțiile aflate în structura, subordinea, sub autoritatea sau în coordonarea sa, care au în responsabilitate aplicarea de măsuri de promovare a egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și de eliminare a discriminării pe criteriul de sex, după cum urmează:

a) autoritatea responsabilă de implementarea politicii în domeniul promovării ocupării forței de muncă și al migrației în scop de muncă asigură respectarea principiului egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați în domeniul aplicării măsurilor pentru stimularea ocupării forței de muncă;

b) autoritatea care realizează politicile sociale ale statului orientate spre garantarea drepturilor sociale ale cetățenilor prin administrarea sistemului public de asigurări sociale și gestionarea bugetului asigurărilor sociale de stat promovează respectarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați în domeniul său de activitate;

c) autoritatea responsabilă de aplicarea prevederilor actelor normative din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă și migrației de muncă asigură controlul aplicării măsurilor de respectare a egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați în domeniul gestionat;

d) autoritatea cu atribuții de certificare a capacității prestatorilor de servicii sociale și de exercitare a controlului de stat în domeniul asistenței sociale asigură aplicarea măsurilor de egalitate de șanse și de tratament între femei și bărbați la stabilirea dreptului și acordarea serviciilor sociale, stabilirea dreptului și acordarea

prestațiilor de asistență socială și certificarea capacității prestatorilor de servicii sociale conform standardelor de calitate;

e) autoritatea care gestionează serviciile sociale cu specializare înaltă în care Ministerul Muncii și Protecției Sociale are calitatea de fondator și autoritățile care implementează direct și prin intermediul structurilor teritoriale de asistență socială politica de stat în domeniul asistenței sociale asigură respectarea egalității de șanse și de tratament, între femei și bărbați în domeniul de activitate;

(2) Autoritățile prevăzute la alin. (1) prezintă Ministerului Muncii și Protecției Sociale, semestrial și anual, informațiile rezultate din exercitarea atribuțiilor lor în domeniul egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați, precum și al eliminării discriminării pe criteriul de sex.”;

Articolul 20 se completează cu litera a¹⁾ cu următorul cuprins:

„a¹⁾ promovarea principiului egalității între femei și bărbați, inclusiv prin prisma asigurării egalității de tratament între femei și bărbați în accesarea de bunuri și servicii și în furnizarea de bunuri și servicii;”

Se completează cu Articolul 20¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 20¹ Competența organizațiilor sindicale

(1) Organizațiile sindicale desemnează, în cadrul organizațiilor sindicale din unități, reprezentanți cu atribuții pentru asigurarea respectării egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați la locul de muncă.

(2) Organizațiile sindicale pot recepționa de la persoanele care se consideră discriminate pe baza criteriului de sex sesizări/reclamații, pot aplica proceduri de soluționare a acestora și pot solicita angajatorului intervențiile în soluționarea cererilor.”;

Se completează cu Articolul 20² cu următorul cuprins:

„Articolul 20² Reglementări speciale pentru sectorul privat

(1) Organizațiile comerciale și necomerciale, companiile private pot desemna în cadrul entității unitatea gender cu atribuții în domeniul asigurării egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați.

(2) Unitatea gender din cadrul instituției/organizației/companiei deține următoarele atribuții:

a) analizează contextul de apariție și evoluție a fenomenului de discriminare în bază de gen, precum și nerespectarea principiului egalității de șanse între femei și bărbați în cadrul entității și recomandă soluții în vederea respectării acestui principiu, conform legii;

b) formulează recomandări / observații / propuneri în vederea prevenirii / gestionării / remedierii contextului de risc care ar putea conduce la încălcarea principiului egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați cu respectarea principiului confidențialității;

c) propune măsuri privind asigurarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați, evaluează impactul acestora asupra femeilor și bărbaților;

d) elaborează planuri de acțiune privind implementarea principiului egalității de șanse între femei și bărbați în care să fie cuprinse cel puțin: măsuri active de

promovare a egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și eliminarea discriminării directe și indirecte după criteriul de gen, măsuri privind prevenirea și combaterea încălcării demnității în muncă după criteriul de sex la locul de muncă, măsuri privind egalitatea de tratament în ceea ce privește remunerarea, promovarea în funcții și ocuparea funcțiilor de conducere;

e) elaborează, fundamentează, evaluează implementarea programelor și proiectelor la locul de muncă în domeniul egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați;

f) acordă consultanță de specialitate la locul de muncă pentru aplicarea prevederilor legislației naționale și comunitare în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați;

g) documentează referirea cazului spre examinare specializată către organele competente.”;

Articolul 21² se expune în redacție nouă, cu următorul cuprins:

„Persoanele supuse formelor discriminării după criterii de sex, inclusiv încălcărilor demnității în muncă după criteriul de sex, au dreptul să reclame în scris cazurile la autoritățile publice cu competențe în domeniu, Inspectoratul de Stat al Muncii, Consiliul pentru egalitate, Avocatul Poporului sau direct organelor de drept ori instanțelor de judecată, în modul prevăzut de lege.”;

La articolul 24¹ cuvântul „parțial” se substituie cu cuvântul „total”.

La art.VI. - Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 230-232, art. 840), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Articolul 29 alineatul (1) se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„(1) Concursul pentru ocuparea funcției publice vacante sau temporar vacante are la bază principiile competiției deschise, transparenței, competenței și meritelor profesionale, precum și principiul egalității de șanse și de tratament între bărbați și femei în ceea ce privește accesul la încadrare în funcția publică.”;

Articolul 37 alineatul (3) lit. a) se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„ a) de a asigura egalitatea de șanse și tratament fiecărui funcționar public la instruire atât în țară, cât și peste hotare;”.

Art. VII. - Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 129-133, art. 229), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Articolul 7:

se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Menținerea în cadrul contractelor, a oricăror clauze care să determine, pentru persoana asigurată, diferențe în materie de prime și beneficii ca urmare a costurilor legate de sarcină și maternitate este interzisă.”

Art. VIII. Dispoziții finale

(1) Guvernul în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.